

Komunitní služby v kontextu transformace péče o ohrožené děti

PhDr. Miloslav Macela

Změny v systému péče o ohrožené děti a Evropský sociální fond

OPZ 2014 – 2020, jeho investiční priority a konkrétní výzvy

- Investiční priority 2. 1. - 2. 3. (sociální začleňování), ale také aktivity v oblasti zaměstnanosti (investiční priorita 1. 2. – rovnost žen a mužů, sladění pracovního a soukromého života, služby péče o děti) a v oblasti sociálních inovací a mezinárodní spolupráce (prioritní osa 3)
- Kromě OPZ je možno využívat také prostředky z IROP – prioritní osa 2 „Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů“, OP VVV (prioritní osa 3 – Rovný přístup ke vzdělávání)

Cílové skupiny

Jaké typy projektů je vhodné realizovat?

Základní východiska

- V nejbližších 2 – 3 letech nelze očekávat zásadní změny legislativy v oblasti ochrany dětí (věcný záměr „sjednocujícího“ zákona, zahrnutý do Plánu legislativních prací vlády na rok 2015, nebyl předložen), ani v oblasti sociálního bydlení
- Důraz na deinstitucionalizaci péče o ohrožené skupiny obyvatel
- Významná část finančních prostředků bude čerpána prostřednictvím Ministerstva práce a sociálních věcí, Úřadu práce ČR a krajů, část prostředků půjde na „běžný provoz“ ► klíčová role krajů

Viz harmonogram výzev: <http://www.esfcr.cz/file/9032/>

- Vedle transformace systému péče o ohrožené děti budou paralelně probíhat další důležité procesy (transformace pobytových sociálních služeb, reforma psychiatrické péče, zákon o sociálních pracovnících atd.)

Cílové skupiny: 2.1.

Osoby se zdravotním postižením (včetně osob s duševním onemocněním), s kombinovanými diagnózami, seniory, osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách, etnické menšiny (zejména Romové), imigranti, bezdomovci a osoby žijící v nevyhovujícím nebo nejistém ubytování, oběti trestné činnosti, osoby pečující o malé děti či osobu blízkou, rodiče samoživitelé, rodiny s dětmi ohrožené chudobou, **rodiče s dětmi do 15 let věku se sociálním a zdravotním znevýhodněním**, osoby dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané, ohrožené předlužeností, domácím násilím a závislostmi, osoby ve nebo po výkonu trestu, osoby opouštějící institucionální zařízení, osoby žijící v oblastech se ztíženým přístupem ke zdravotní péči ... V rámci uvedených cílových skupin je třeba specifickou pozornost věnovat **osobám do 18 let věku (se speciálními vzdělávacími potřebami, ohrožené umístěním do institucionální výchovy, vyrůstající v rodinách ohrožených chudobou nebo nefunkčních rodinách, v náhradní rodinné péči apod.)** a také osobám ohroženým vícenásobnými riziky. Cílovou skupinou jsou také poskytovatelé a zadavatelé sociálních, zdravotních služeb, **služeb pro rodiny a děti** a dalších služeb na podporu sociálního začleňování, dále místní samosprávy, sociální pracovníci, pracovníci ve službách, neformální pečovatelé,...

Cílové skupiny: 2.2.

Především poskytovatelé a zadavatelé sociálních a zdravotních služeb (kraje, obce, církve, neziskové organizace aj.), sociální pracovníci, pracovníci v sociálních a zdravotních službách, zaměstnanci veřejné správy, kteří se věnují sociální, rodinné nebo zdravotní problematice, pracovníci v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví, pracovníci služeb v oblasti podpory zdraví a prevence nemocí, v případě mezioborové spolupráce i vysoké školy. Dále se jedná o neformální pečovatele i dobrovolníky působící v oblasti sociálních služeb a sociální integrace. Provozovatelé sociálního bydlení a dalších služeb obecného zájmu (nemusí to být pouze poskytovatelé sociálních a zdravotních služeb).

Tematické zaměření projektů

Řízení a efektivita poskytovaných služeb

2.2.: Budování kapacit nestátních neziskových organizací, zejména prostřednictvím vzdělávání pracovníků NNO a opatření na zvyšování profesionality, organizačního řízení, plánování, transparentnosti a vícezdrojového financování NNO.

- Současný stav: Problematická efektivita služeb v sociální oblasti (nedostatečné sledování a vyhodnocování efektivity), nízká úroveň strategického plánování a řízení rozvoje organizace (jde do jisté míry o objektivní jev způsobený systémem financování)
- Výzvy č. 23 (standardizace) a č. 31 (budování kapacit a profesionalizace NNO)

Tematické zaměření projektů

Profesní rozvoj sociálních a dalších odborných pracovníků

Podpora profesionální realizace sociální práce jako aktivity zaměřené na pomoc jednotlivcům, skupinám či komunitám zlepšit nebo obnovit jejich schopnost sociálního fungování v jejich přirozeném prostředí (podpora využití specifických metod a technik sociální práce a individualizovaného přístupu, podpora výkonu sociální práce se zaměřením na identifikaci a potřeb osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených na úrovni odborných postupů při případové práci, metodické činnosti a koordinaci nástrojů pomoci, apod.)

- Vzdělávání, tréninky, přenos zahraničního know-how
- Péče o pracovníky (programy na stabilizaci týmu, programy prevence profesního vyhoření atd.)

Tematické zaměření projektů

Mezioborová spolupráce

2.1.: Propojování podpory v oblasti bydlení, zaměstnání, sociální práce a zdravotní péče; podpora partnerských projektů v sociální oblasti propojující různé úrovně veřejné správy a další instituce; posilování informovanosti a efektivní komunikace o problematice sociálního vyloučení u všech relevantních aktérů.

- Současný stav: roztržitost systému, nízká úroveň mezioborové spolupráce, komplikované procesy v rámci spolupráce, s jednou rodinou pracuje několik subjektů, protichůdné aktivity, nepřehlednost služeb pro klienta atd.
- Projekty zaměřené na metody spolupráce, nastavení systému spolupráce a komunikace (poskytovatelé služeb, orgány sociálně-právní ochrany, samosprávy, školy, zdravotní služby atd.)
- Výzvy č. 22 a 23, T: 30. 11. 2015

Tematické zaměření projektu

Sociální bydlení

2.1.: Podpora plánování sociální bytové politiky obcí, vznik a rozvoj nástrojů sociálního/dostupného/podporovaného bydlení jako prevence prostorového vyloučení, vzniku sociálně vyloučených lokalit a bezdomovectví (např. aktivity k zabránění nedobrovolnému vystěhování osob z bydlení, podpora nových metod sociální práce zaměřených na prevenci ztráty bydlení a znovu začlenění do bydlení)

2.2.: Podpora systému sociálního bydlení a s ním spojených preventivních, následných a doprovodných služeb

- Projekty na podporu získání a udržení bydlení propojené s programy sociální práce

Tematické zaměření projektů

Metody práce s klientem, nové typy služeb

2.1.: Podpora služeb poskytovaných terénní a ambulantní formou, podpora komunitní sociální práce; podpora specifických nástrojů k prevenci a řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách, zejména komunitní práce včetně podpory koordinační role obcí v této oblasti.

- Služby na podporu rodičovských kompetencí, nemusí jít přitom o vysoce specializované („terapeutické“) služby
- Mezioborové služby, například sociálně-zdravotní služby
- Výzvy č. 22 a č. 23, T: 30. 11. 2015

Tematické zaměření projektů

Služby pro „mladé dospělé“

2. 1.: Podpora mladým lidem ze sociálně znevýhodněného prostředí při vstupu do samostatného života a na trh práce po ukončení vzdělání (zejména pokud pocházejí ze sociálně znevýhodněného prostředí, náhradní rodinné péče nebo ústavní péče)

- Doprovázení dospívajících (volba vzdělání, hledání zaměstnání, bydlení, životní perspektivy)
- Podpora mladých dospělých při osamostatňování (snižování závislosti na pomoci ze strany služeb)
- Výzva č. 22, T: 30. 11. 2015

Co je k dispozici (zdůvodnění smyslu projektů)

- Řada analýz a výzkumů popisujících současnou situaci v oblasti péče o ohrožené děti (realizované Ministerstvem práce a sociálních věcí, např. Sociodemografická analýzy, Analýza sítě služeb pro práci s rodinami a dětmi a další dokumenty – viz www.pravonadetstvi.cz, i Pardubickým krajem – aktuální analýzy v rámci projektu transformace péče o ohrožené děti)
- Zkušenosti z předchozího plánovacího období (otázka smysluplnosti a udržitelnosti realizovaných projektů)
- Potenciální partneři spolupráce (částečná změna postoje samospráv k neziskovému sektoru, situace v oblasti institucionální péče atd.)
- Politická vůle podporovat nestátní sektor?

Děkuji za pozornost

miloslav.macela@hotmail.com